

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 9Co/679/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4416217533
Dátum vydania rozhodnutia: 21. 12. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Ingrid Radošická Vallová
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2016:4416217533.1

Uznesenie

Krajský súd v Nitre v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Ingrid Radošickej Vallovej a členiek senátu JUDr. Kataríny Marčekovej a Mgr. Andrey Szombathovej-Polákovej v právnej veci žalobkyne: X. V., nar. XX. XX. XXXX, bytom F. XXX, zastúpená Mgr. Ivicou Štiglitz, advokátkou, so sídlom v Rožňave, Šafárikova 8 proti žalovanému: POHOTOVOSTĚ, s. r. o., so sídlom Bratislava, Pribinova 25, IČO 35 807 598, o nariadenie neodkladného opatrenia, o odvolaní žalobkyne proti uzneseniu Okresného súdu Nové Zámky zo dňa 26. októbra 2016 č. k. 5C/292/2016-24 takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie potvrdzuje.

odôvodnenie:

1. Napadnutým uznesením súd prvej inštancie návrh na nariadenie neodkladného opatrenia zamietol. Rozhodnutie odôvodnil ustanoveniami § 324 ods. 1, 3, § 325 ods. 1, 2, § 326 ods. 1, § 328 ods. 1, § 329 ods. 1, § 333, § 334 CSP. Uviedol, že neodkladným opatrením možno ukladať povinnosť zásadne len strane konania. Uloženie povinnosti inej osobe Civilný sporový poriadok, na rozdiel od Občianskeho súdneho poriadku účinného do 30. 06. 2016, nepripúšťa. Žalobkyňa sa týmto návrhom domáha, aby súd neodkladným opatrením uložil jej zamestnávateľovi - Univerzitná nemocnica Bratislava, Pažitková 4, 821 01 Bratislava, IČO: 31 813 861, pracovisko Nemocnica akad. L. Déreza, Limbová 5, 833 05 Bratislava, povinnosť nevykonávať zrážky z jej mzdy na základe dohody o zrážkach zo mzdy, ktorá bola súčasťou zmluvy o úvere č. 405400759 zo dňa 17. 12. 2012, v prospech žalovaného a to až do právoplatného skončenia konania vo veci samej /o vydanie bezdôvodného obohatenia/. Súd mal však za to, že neodkladným opatrením možno uložiť povinnosť zásadne len strane konania, nie tretej osobe. Občiansky súdny poriadok síce v ustanovení § 76 ods. 2 umožňoval predbežným opatrením nariadiť povinnosť aj niekomu inému ako účastníkovi, ak to bolo možné od neho spravodlivo žiadať, no Civilný sporový poriadok účinný od 01. 07. 2016, podľa ktorého súd návrh posudzuje, však takéto ustanovenie neobsahuje. Keďže Civilný sporový poriadok nedovoľuje nariadiť neodkladné opatrenie niekomu inému ako strane konania, súd návrh žalobkyne na nariadenie neodkladného opatrenia, ktoré sa navrhuje vydať vo vzťahu k inej osobe ako k strane sporu, zamietol.

2. Proti tomuto uzneseniu podala v zákonnej lehote odvolanie žalobkyňa, poukazujúc na to, že dohodu o zrážkach zo mzdy uzavretú medzi stranami sporu považuje za neplatnú z dôvodu, že v zmysle ustanovenia § 551 Občianskeho zákonníka nespĺňa podstatnú zákonnú náležitosť pre jej platnosť, a to súhlas dlžníka s vykonávaním zrážok z jej mzdy, ako aj rozsah vykonávaných zrážok. Má za to, že v danom prípade sú tu rozhodujúce skutočnosti, odôvodňujúce potrebu neodkladnej úpravy pomerov strán, ktoré vychádzajú z preukázanej existencie právneho pomeru medzi stranami, ako aj jej oprávneného nároku na vrátenie preplatenej sumy nad rámec istiny. Nakoľko jej zamestnávateľ i v súčasnosti pokračuje vo vykonávaní predmetných zrážok zo mzdy, má za to, že jej nárok na ich zastavenie trvá, nakoľko inak by dochádzalo k ďalšiemu navyšovaniu bezdôvodného obohatenia. V prejednávanej veci sú splnené všetky materiálne predpoklady pre nariadenie neodkladného opatrenia. Namietala, že rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho

posúdenia veci, pričom poukázala na princíp právnej istoty, ktorý je nutné chápať ako zabezpečenie predvídateľnosti súdnych rozhodnutí, čo znamená, že súd by mal rovnaké veci rozhodovať rovnako. V tejto súvislosti poukázala na rozhodnutia súdov v obdobných prípadoch, vydaných na základe nového procesného kódexu (CSP), kde tieto vydali neodkladné opatrenia, ktorým uložili povinnosť zamestnávateľovi jednej zo strán napriek skutočnosti, že sám nebol stranou sporu, a to na rozhodnutie Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom zo dňa 16. 08. 2016 sp. zn. 6Csp/2/2016, rozhodnutie Okresného súdu Skalica zo dňa 27. 07. 2016 č. k. 3C/128/2016 a rozhodnutie Okresného súdu Vranov nad Topľou zo dňa 28. 07. 2016 č. k. 11C/205/2016. Na základe uvedeného žiadala, aby odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie zmenil a uložil jej zamestnávateľovi zdržať sa výkonu zrážok z jej mzdy v prospech žalovaného na základe Dohody o zrážkach zo mzdy č. 405400759 z 17. 12. 2012, eventuálne uložil žalovanému povinnosť vykonať oznámenie jej zamestnávateľovi, aby upustil od vykonávania zrážok zo mzdy na základe Dohody o zrážkach zo mzdy č. 405400759 z 17. 12. 2012.

3. Písomné vyjadrenie k odvolaniu žalobkyne podané nebolo.

4. Krajský súd v Nitre ako súd odvolací (§ 34 CSP), viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania žalobkyne (§ 379 a § 380 ods. 1 CSP) prejednal vec bez nariadenia odvolacieho pojednávania a po prejednaní veci dospel k záveru, že napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie je potrebné podľa § 387 ods. 1 CSP ako vecne správne potvrdiť, keď súd prvej inštancie správne zistil skutkový stav veci a vec aj správne právne posúdil.

5. Podľa § 324 ods. 1 CSP pred začatím konania, počas konania a po jeho skončení súd môže na návrh nariadiť neodkladné opatrenie.

6. Podľa § 325 ods. 1 CSP neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená.

7. Podľa § 325 ods. 2 písm. d/ CSP neodkladným opatrením možno strane uložiť, aby niečo vykonala, niečoho sa zdržala alebo niečo znášala.

8. Podľa § 76 odsek 2 zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku účinného do 30. 06. 2016 (ďalej len „OSP“) predbežným opatrením možno nariadiť povinnosť niekomu inému než účastníkovi len vtedy, ak to možno od neho spravodlivo žiadať.

9. Zákon rozlišuje dve skupiny neodkladných opatrení: a/ neodkladné opatrenia, ktorých účelom je bezodkladná úprava pomerov strán. Potreba takejto bezodkladnej úpravy pomerov musí byť pritom naliehavá a úprava pomerov sa nemôže vzťahovať i na čas minulý, b/ opatrenia nariadené v prípade, ak je obava, že exekúcia bude ohrozená. Pri oboch skupinách neodkladných opatrení bude potrebné skúmať, či je nárok osvedčený a či je neodkladné opatrenie potrebné. Podstatou novej právnej úpravy neodkladného opatrenia v zmysle Civilného sporového poriadku je upustenie od dočasnosti neodkladných opatrení, účelom čoho je odstránenie nedostatkov súvisiacich s nadväzným exekučným konaním, a upustenie od charakteru predbežnosti poskytovanej ochrany, pretože po nariadení neodkladných opatrení nemusí nevyhnutne nasledovať konanie vo veci samej. Civilný sporový poriadok neupravuje možnosť nariadenia neodkladného opatrenia niekomu inému ako strane, kým predchádzajúca práva úprava (Občiansky súdny poriadok) takúto možnosť zakladala v prípade, ak to bolo možné od tejto osoby spravodlivo žiadať. V zmysle CSP má súd možnosť, a nie povinnosť nariadiť navrhovateľovi neodkladného opatrenia, aby v súdom určenej lehote podal žalobu vo veci samej. Súd tak môže nariadiť neodkladné opatrenie pred začatím konania, počas konania a po jeho skončení, a to výlučne na návrh, iba v prípade, ak sledovaný účel nemožno dosiahnuť zabezpečovacím opatrením a ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo je obava, že exekúcia bude ohrozená. Rovnako ako rozhodovanie o predbežnom opatrení (ako súčasť právnej úpravy OSP účinnej do 30. 06. 2016), i rozhodovanie o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia v civilnom konaní treba považovať za integrálnu súčasť základného práva na súdnu ochranu v zmysle článku 46 Ústavy Slovenskej republiky, keď cieľom tohto návrhu je dosiahnuť požadovanú súdnu ochranu a v danom kontexte má právna úprava zaručiť účinnosť poskytnutej súdnej ochrany.

10. V podanom návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, doručenom súdu prvej inštancie dňa 14. 10. 2016 žalobkyňa uviedla, že so žalovaným uzatvorila dňa 17. 12. 2012 Zmluvu o spotrebiteľskom úvere č. 405400759, ktorou sa zaviazala žalovanému zaplatiť istinu vo výške 300 eur aj s poplatkom vo

výške 288 eur, a to v 12 mesačných splátkach vo výške 49 eur, teda celkom sa zaviazala zaplatiť sumu 588 eur. Zároveň dňa 17. 12. 2012 podpísala aj dohodu o zrážkach zo mzdy a v rovnaký deň tiež vystavila žalovanému zmenku č. 405400759 znejúcu na sumu 885,21 eura. Ku dňu podania návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia žalovanému zaplatila v splátkach sumu vo výške 328 eur. Na základe dohody o zrážkach zo mzdy bola z jej mzdy zrazená zamestnávateľom za obdobie od júla 2015 do júla 2016 suma 637 eur, za mesiac august 2016 a ž október 2016 jej boli rovnako zrazené sumy 49 eur, t.j. spolu 147 eur. V súvislosti s uvedenou zmluvou o úvere ku dňu podania návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia teda bolo zaplatené celkom 1.112 eur. Dohodu o zrážkach zo mzdy považuje za neplatnú z dôvodu, že v zmysle ustanovenia § 551 Občianskeho zákonníka nespĺňa podstatnú zákonnú náležitosť pre jej platnosť, a to súhlas dlžníka s vykonávaním zrážok z jeho mzdy, ako aj rozsah vykonávaných zrážok. V danom prípade rozhodujúce skutočnosti odôvodňujúce potrebu neodkladnej úpravy pomerov strán vychádzajú z preukázanej existencie právneho pomeru medzi stranami, ako aj jej oprávneného nároku na vrátenie preplatenej sumy nad rámec istiny (bezdôvodného obohatenia vzniknutého na strane žalovaného). Uvedené odôvodňuje potrebu prerušenia vykonávania akýchkoľvek zrážok z jej mzdy v prospech žalovaného. Nakoľko jej zamestnávateľ aj v súčasnosti pokračuje vo vykonávaní zrážok zo mzdy, má za to, že jej nárok na ich zastavenie trvá. V dôsledku neodkladnej potreby úpravy pomerov preto navrhovala, aby súd nariadil neodkladné opatrenie, ktorým žiadala zabezpečiť ochranu jej majetkových práv a práva na súdnu ochranu.

11. Odvolací súd po prejednaní veci dospel k záveru, že napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie je vecne správne, a preto ho v zmysle ustanovenia § 387 ods. 1 CSP potvrdil, a keďže sa s odôvodnením napadnutého rozhodnutia stotožňuje, na tieto dôvody podľa § 387 ods. 2 CSP odkazuje. Súd prvej inštancie sa v dôvodoch napadnutého rozhodnutia o neodkladnom opatrení vysporiadal so všetkými právne relevantnými skutočnosťami majúcimi vplyv na posúdenie uplatneného nároku žalobkyne.

12. Vzhľadom na vyššie citovanú aktuálnu právnu úpravu zákonných podmienok nariadenia neodkladného opatrenia odvolací súd ako prvoradú a z hľadiska správnosti preskúmaného rozhodnutia okresného súdu aj zásadnú konštatuje skutočnosť, že žalobkyňa sa domáhala nariadiť neodkladné opatrenie vo vzťahu k jej zamestnávateľovi - Univerzitetnej nemocnici Bratislava, Pažitková 4, Bratislava, pracovisko Nemocnica akad. L. Déřera, Limbová 5, Bratislava, teda vo vzťahu k tretiemu subjektu, ktorý nebol v čase nariadenia neodkladného opatrenia a ani v súčasnosti nie je stranou daného súdneho konania. Z hľadiska rozhodovania o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia bolo nutné zohľadniť zákonné možnosti a predpoklady nariadenia neodkladného opatrenia vyplývajúce z ustanovení § 324 až 342 CSP. Civilný sporový poriadok v ustanovení § 325 ods. 2 umožňuje neodkladným opatrením uložiť strane sporu určitú povinnosť, pričom vo všetkých ustanoveniach týkajúcich sa tohto inštitútu procesná norma upravuje určité práva a povinnosti len vo vzťahu k stranám sporu. Za daného zákonného znenia, pokiaľ Civilný sporový poriadok, na rozdiel od Občianskeho súdneho poriadku, ktorý vo svojom ustanovení § 76 ods. 2 výslovne umožnil súdu uložiť určitú povinnosť aj vo vzťahu k tretej osobe, nielen vo vzťahu k účastníkom konania, výslovne umožňuje nariadiť neodkladné opatrenie výlučne len vo vzťahu k stranám sporu, je potom nutné prijať záver, že Civilný sporový poriadok už neumožňuje nariadiť formou neodkladného opatrenia určitú povinnosť žiadnemu inému subjektu, okrem strán sporu. Civilný sporový poriadok pokiaľ vo svojom ustanovení § 60 expressis verbis definuje, kto je strana sporu, pričom ide len a výlučne o žalobcu a žalovaného, niet zákonnej možnosti vzťahovať určité procesné možnosti, práva a povinnosti na iný subjekt, pokiaľ to zákonná úprava výslovne nepredpokladá. Vychádzajúc dôsledne zo znenia ustanovenia § 328 ods. 1 CSP súd je oprávnený nariadiť neodkladné opatrenie, len ak sú splnené podmienky podľa ustanovenia § 325 CSP, a teda len vo vzťahu k stranám sporu - žalobcovi a žalovanému. Prípadný iný- extenzívny výklad jednoznačného znenia ustanovenia § 328 ods. 1 v spojení s ustanovením § 60 CSP, by tak široko presahoval zákonnú dikciu a nemal by tak oporu v zákone.

13. S ohľadom na vyššie uvedené skutočnosti súd prvej inštancie správne rozhodol, keď návrh na nariadenie neodkladného opatrenia zamietol. Za daného právneho stavu bolo potom bez právnej relevancie skúmať dôvodnosť nariadenia neodkladného opatrenia z hľadísk skutkových a právnych tvrdení obsiahnutých v návrhu na jeho nariadenie.

14. Pokiaľ žalobkyňa v podanom odvolaní poukazovala na princíp právnej istoty, ktorý je nutné chápať ako zabezpečenie predvídateľnosti súdnych rozhodnutí, čo znamená, že súd by mal rovnaké veci

rozhodovať rovnako, k uvedenému odvolací súd udáva, že takáto argumentácia žalobkyne v danej veci nemá svoje opodstatnenie.

15. Odvolací súd udáva, že princíp právnej istoty vyplývajúci z čl. 1 Ústavy SR patrí k znakom právneho štátu a medzi jeho základné hodnoty a jeho neopomenuteľným komponentom je predvídateľnosť práva. Súčasťou uvedeného princípu je tiež požiadavka, aby sa na určitú právne relevantnú otázku pri opakovaní v rovnakých podmienkach dala rovnaká odpoveď (I. ÚS 87/93, PL. ÚS 16/95, II. PL 80/99), teda to, že rovnaké alebo obdobné situácie musia byť rovnakým spôsobom právne posudzované. V zásadnej ústavno-právnej rovine totiž platí, že je v rozpore s inštitúciou právneho štátu a v rámci neho s požiadavkou právnej istoty, resp. predvídateľnosti súdneho rozhodnutia, aby súdy rozhodovali v obdobných veciach odlišným, ba až protichodným spôsobom.

16. Pokiaľ však v dôsledku zmeny právnej úpravy, prijatím nového civilného sporového kódexu (zákon č. 160/2015 Z. z. účinný od 01. 07. 2016) by rozhodnutie súdu v súlade s požiadavkou žalobkyne nemalo oporu v zákonnej úprave, pretože takýto spôsob rozhodnutia o neodkladnom opatrení už zákonná úprava nepripúšťa, v žiadnom prípade nemožno hovoriť o tom, že odlišným rozhodovaním v porovnaní s rozhodovaním súdom v čase účinnosti OSP (do 30. 06. 2016) sa narušuje princíp právnej istoty a predvídateľnosti práva, nakoľko rozhodovacia činnosť súdom sa už neodvíja od zhodných právnych okolností vecí (i keď skutkových možno áno) v porovnaní s rozhodovacou činnosťou súdov v čase do účinnosti OSP. Rovnako neobstojí poukaz žalobkyne na rozhodnutia okresných súdov (nie je zrejmé, či právoplatné). V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje na čl. 2 ods. 2 CSP, z ktorého vyplýva, že právna istota je stav, v ktorom každý môže legitímne očakávať, že jeho spor bude rozhodnutý v súlade s ustálenou rozhodovacou praxou najvyšších súdnych autorít. Preto v kontexte rozhodovania súdov v súlade s ustálenou rozhodovacou činnosťou súdom možno za účelom dosiahnutia zjednotenia určitého právneho názoru na spornú vec, o záväznom charaktere judikatúry hovoriť len pri odkaze na rozhodnutia najvyšších súdnych autorít, prijímaných predovšetkým NS SR.

17. K žalobkyňou navrhovanému odvolaciemu petitu, ktorý formulovala návrhom na alternatívne rozhodnutie odvolacieho súdu tak, že žiadala, aby súd napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie zmenil a uložil jej zamestnávateľovi zdržať sa výkonu zrážok z jej mzdy v prospech žalovaného na základe Dohody o zrážkach zo mzdy č. 405400759 z 17. 12. 2012, eventuálne uložil žalovanému povinnosť vykonať oznámenie jej zamestnávateľovi, aby upustil od vykonávania zrážok zo mzdy na základe Dohody o zrážkach zo mzdy č. 405400759 z 17. 12. 2012, odvolací súd udáva, že odvolacím návrhom odvolateľa nie je viazaný (§ 381 CSP). V zmysle ustanovenia § 383 CSP je zároveň odvolací súd viazaný skutkovým stavom tak ako ho zistil súd prvej inštancie (okrem prípadov, ak dokazovanie zopakuje alebo doplní) a s ohľadom na túto skutočnosť, posudzuje správnosť rozhodnutia súdu prvej inštancie napadnutého odvolaním, o ktorom rozhodne v zmysle ustanovení § 386 až § 391 CSP. Žalobkyňou formulovaný odvolací návrh smeruje v zásade k posúdeniu dôvodnosti nariadenia neodkladného opatrenia vo vzťahu k žalovanému, ktorá skutočnosť nebola doposiaľ ani predmetom posúdenia súdom prvej inštancie a z hľadiska rozhodovania odvolacieho súdu o podanom odvolaní nemá takýto odvolací návrh svoje opodstatnenie. Uvedené však nevylučuje možnosť žalobkyne domáhať sa svojho nároku vo vzťahu k žalovanému novým návrhom na nariadenie neodkladného opatrenia.

18. S poukazom na vyššie uvedené skutočnosti odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie ako vecne správne v zmysle ustanovenia § 387 ods. 1 CSP potvrdil.

Toto rozhodnutie prijal odvolací senát Krajského súdu v Nitre pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

P o u č e n i e : Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolať musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).